7/4266

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI :B.02.0.006/01-1223 26/5/2000

KONU :Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :28.04.2000 tarih, A.01.0.GNS.0.10.00.02.-6/672-5129/12258 sayılı yazınız.

Samsun Milletvekili Musa UZUNKAYA tarafından Sn. Başbakanımıza tevcih edilen ve Sn. Başbakanımızın da tarafımdan cevaplandırılmasını istediği 6/672-5129 esas sayılı sözlü soru önergesi incelenmiştir.

TÜPRAŞ'ın 1994 tarihinden günümüze kadar el konan Bankalardan TYT Bank, Sümer Bank, Yurt Bank, Birleşik Yatırım Bankası ile hiçbir ticari ilişkisi olmamıştır.

Sözkonusu Bankalardan Bank Ekspres, İnter Bank, Ege Bank, Yaşar Bank (Tütüncüler), Es Bank ile özellikle ilk batma hadisesinin gerçekleştiği Nisan 1994 tarihinden sonraki dönemde, Yönetim Kurulunun onayından geçirilen Bankalar listesinde yer almak kaydıyla akreditif işlemleri konusunda çalışılmışsa da, "muhabir ve satıcı teyitlerine istinaden ithalat bedelli Türk Lirası karşılığının ödenebileceği şartlarına bağlı olarak çalışılması" şeklinde alınan Yönetim Kurulu kararları doğrultusunda transfer bedelinin lehdarın eline geçmesi garanti altına alındıktan sonra döviz karşılığı Türk Lirasının ödenmesi suretiyle çalışılmıştır. Bu çalışma ilişkisi, mutlak suretle yapılan ihale sonunda kazanma şartında gerçekleşmiştir.

Esas itibariyle kamu bankalarıyla çalışılmaktadır. Ancak ihaleye teklif alınamaması veya yüksek komisyon talep eden teklifle karşılaşılması halinde ihale yenilenerek özel bankalardan teklif istenmiştir. Bu nedenle kamu bankalarından teklif alınamaması çok nadir olarak vuku bulduğundan bu bankalar'la çalışma çok sınırlı ve mahdut sayıda kalmıştır. Sözü edilen ilişki sonunda da bu grup bankalar nezdinde TÜPRAŞ'ın herhangi bir parası kalmamış veya batmamıştır.

Nisan 1994 tarihinde yaşanan ekonomik krize bağlı olarak faaliyetleri durdurulan Bankalar nezdinde TÜPRAŞ'ın kalan paraları Marmara Bank'ta 23.200.607.244.-TL ve 20.812.323.06.-ABD Doları ile İmpex Bank'ta 6.934.839.21.-ABD Dolarıdır.

TÜPRAŞ'ın MarmaraBank'ta kalan paraları TL için banka nezdindeki Özel Faizli Vadesiz Mevduat Hesabı ile, döviz için Döviz Tevdiat Hesaplarındaki faaliyetinin durdurulduğu tarihteki bakiyeleri karşılığıdır.

İmpex Bank'taki kalıntı ise, 13.434.829.21.-ABD Doları ile bir telegrafik transfer ihalesinin bu banka tarafından kazanılan kısmının karşılığıdır. (Söz konusu transfer ihalesi telegrafik transfer olduğundan, bankalardan tekliflerini kısmı olarak verebilecekleri istenmiştir. Nitekim 3.5 Milyon ABD Dolarlık kısmını İktisat Bankası , 3.0 Milyon Dolarlık kısmını Halk Bankası kazanmış ve her iki Banka vecibeleri olan bu tutarlardaki transfer işlemini gerçekleştirmiştir.)

İmpex Bank, ihale sonunda kazandığı 6.934.839.21.- ABD Dolarlık transferi yapmak mecburiyetinde olmasına rağmen transfere ilişkin tüm evrakı düzenleyerek yapılmış gibi göstermiş ve Şirkete intikal ettirmiştir. Ancak, faaliyet durdurulduktan sonra vecibesindeki transferi gerçekleştirmediği anlaşılmış ve dolayısıyla söz konusu meblağ uhdesinde kalmıştır.

./..

(Sureti M vekiline gönderildi: 31 5 2000)

7/4266

Konuya ilişkin olarak bu bankalar için İflas Masası tarafından sürdürülen tasfiye işlemleri halen devam etmektedir.

TÜPRAŞ'ın 4 kamu bankası nezdinde müşteri tahsilatlarının yapıldığı cari hesapları bulunmakta ve bu hesaplara yatan paralar her gün otomatik olarak gecelik faiz alınan Özel Faizli Vadesiz Mevduat Hesaplarına (Atıl Fon) aktarılarak nemalandırılmaktadır.

Emlak Bank nezdinde TÜPRAŞ ihracatının % 30'luk kısmının tutulduğu Döviz Tevdiat Hesabı bulunmaktadır. (Kamu bankaları arasında yapılan ihale sonucunda Emlak Bank kazanmıştır.) Bu hesapta toplanan dövizler rafinerilerin ihtiyacı olan kimyevi madde ve işletme malzemesi ithalatında kullanılmaktadır.

Vakıflar Bankası nezdinde üç ay içinde yurda getirilmesi zorunlu olan ihracatın % 70'lik kısmının tutulduğu Döviz Tevdiat Hesabı bulunmaktadır. (Kamu bankaları arasında yapılan ihale sonunda VakıfBank kazanmıştır.)

Kamu bankaları dışında özel bankalar nezdinde mevduat veya döviz tevdiat hesabı bulunmamaktadır.

TÜPRAŞ Yönetim Kurulunca kararlaştırılan çalışılacak bankalar listesinde yer alan ve sadece ihale sonucunda ithalat bedellerinin transferine aracılık eden/edecek özel bankalar nezdinde , transfer vadesinde banka tarafından temin edilen döviz karşılığı Türk Lirasının aktarılacağı cari hesaplar bulunmaktadır. Ancak bu hesaplarda hesabı açık tutmak maksadıyla sembolik tutarlarda bakiyeler bulundurulmaktadır. Bu özel bankalardan, Yönetim Kurulu Kararına göre çalışılacak Bankalar listesi dışında kalanlar olursa bu bankalar nezdindeki hesaplar kapatılmaktadır.

TÜPRAŞ, 54. Cumhuriyet Hükümeti döneminde çıkarılan 31.10.1996 tarih 1996/63 sayılı "Kamu Ortak Hesabı" (Havuz) genelgesi hükümlerini aynen uygulayarak mevduat bulundurma konusunda halen olduğu gibi sadece dört kamu bankası ile çalışmıştır. Dolayısıyla Kamu Bankası Hesabının uygulamaya konulduğundan bu tarihe kadar herhangi bir zarar söz konusu olmamıştır.

Marmara Bank ve İmpex Bank hakkında İflas Masası İdaresi tarafından sürdürülen tasfiye işlemleri henüz sonuçlanmamış olduğundan , adı geçen bankalar nezdinde kalan TÜPRAŞ'a ait TL ve dövizlere ilişkin olarak bugüne kadar ne adı geçen bankaların kaynaklarından ve ne de Devlet garantisi kapsamında TMSF 'nundan veya başka bir devlet kaynağından kaybın geri alınması yönünde bir gelişme olmamıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr.Yüksel YALOVA
Devlet Bakanı

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa